

شناخت شخصیت های شاهنامه از کیومرث تا شغاد

تألیف و گردآوری - مجید امرائی

انتشارات آفران

امرائی، مجید

شناخت شخصیت های "شاهنامه (فردوسی)" از کیومرث تا شغاد / نوشته مجید امرائی - تهران: آنزان، ۱۳۸۲.

ISBN 964-6699-42-1 ۸۸۰۰ ریال

۱۲۰ ص

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. ۱۲۰.

۱. فردوسی، ابوالقاسم ۳۲۹-۴۱۶ ق. ---

شخصیتها. ۲. شعر فارسی - قرن ۴ ق. - تاریخ و نقد و تفسیر الف. عنوان.

۸۱/۲۱

ش ۱۱۷۵ الف / PIR ۴۴۹۶/

الفش / ۴۷۶ ف

۸۲-۱۴۲۴ م

کتابخانه ملی ایران

شناخت شخصیت های شاهنامه

تالیف و گردآوری :	مجید امرائی
ویراستار :	حسن حسین زاده
طرح جلد :	علیرضا نبینی
نوبت چاپ :	اول ۱۳۸۲
تیراژ :	۲۲۰۰ نسخه
چاپ :	چاپخانه هاتف
شماره نشر :	۱۴۹
شابک :	۹۶۴-۶۶۹۹-۴۲-۱
	1.S.B 964-6699-42-1

انتشارات آنزان : تهران ص . پ ۱۴۳۹۵/۷۷۴

جهان کرده ام از سخن چون بهشت از این بیش تخم سخن کس نکشت

به ندرت می توان پارسی زبانی را یافت که اشعاری هر چند کوتاه از حکیم توس ابوالقاسم فردوسی را از بر نداشته و یا نشنیده باشد، این اثر گرانبها از نادر کتبی است که از دیر زمان نزد ایرانیان جایگاهی مقدس و اهورایی داشته است. شاهنامه در تعریف کلی به سه بخش اساطیری، پهلوانی و تاریخی تقسیم می شود، که در این راستا گنجینه ای گران قیمت از تاریخ گذشته فرهنگ و هنر سرزمین کهن و اسطوره ای ایران است.

حکیم توس در این اثر ارزنده به بیان سرگذشتها، افسانه ها، حکایات، داستانها، مبارزات و نبردهای شخصیتهایی اسطوره ای، پهلوانی و تاریخی می پردازد. فردوسی رستگاری را در درستکاری و کامیابی را در صدق و صفا و بردباری و وفای به عهد و پیمان و خصلتهای جوانمردانه می داند و همه را در کسب فضائل نیکو تشویق و در ترک ناراستیها و کژریها رهنمون می کند. او گذشت را سرلوحه کار خود قرار داده و از جوانمردی و خویش داری سخن می گوید. پیوسته به عدل و داد و نقد کج خلقیها و ناراستها می پردازد و تفکرات جاهلانه ضحاک صفتی، علم ستیزی و جهل محوری در نگاه او تقبیح شده و دانش و هنر را بهترین صفت زینده انسان و عقل و خرد را بهترین و شایسته ترین اوصاف انسانی می داند.

وی ناپایداری و ناچیزی جهان هستی را به بهترین زبان ممکن بیان کرده است، فردوسی انسانیت را به صلح و صفا، صمیمیت و همگرایی می خواند و همین اوصاف نیکوست که در طول تاریخ از شاهنامه شاهکاری آفریده است هم ردیف «ایلیاد و ادیسه» هومر تا نه اثری ایرانی بلکه در و گوهری جهانی باشد.

شاهنامه در طول تاریخ و از گذشته تا حال همواره منبع الهام بسیاری از مورخین، محققین، پژوهشگران و مشتاقان به حماسه های ملی و میهنی بوده است و با الهام از آن صدها اثر خارق العاده نگاشته شده که همگی به یک نقطه ختم می شوند و آن هم تفکرات بدیع فردوسی است اینجانب همچون هر ایرانی مشتاقی که دیدگان خود را در کشوری با تاریخ هزاران ساله به جهان گشوده است، سالها در آرزوی نوشیدن جرعه ای از خنکای شیرین و زلال چشمه شاهنامه بودم تا عاقبت پس از فراغت از تحصیل و وارد شدن در جرگه محکومان به روز مرگی فرصت را غنیمت شمرده و برای گریز از تکرار به دامان حکیم توس پناه آوردم و چه مشتاقانه هم پذیرایم شد. در جریان مطالعه و پژوهش چنان جذابیتهای پیش آمد که مجبور به کسب اطلاعات بیشتر از کتبی شدم که در زیر سایه این درخت کهنسال غنوده بودند (درمآخذ به برخی از آنها اشاره شده است) عاقبت پس از سه سال نتیجه کار، پژوهشی شد که پیش رو دارید، در این پژوهش سعی بر

آن بوده است تا با محور قرار دادن اصل حکایات و اشعار شاهنامه با زبانی ساده و امروزی به معرفی شخصیت‌های کتاب از کیومرث تا شغاد پرداخته شود، بخش تاریخی از آن حیث در این زمره نیامده که احتیاج به اطلاعات جامع و کاملتری از تاریخ ایران و جهان داشت که امیدوارم در آینده فرصتی دست دهد تا بتوانم این بخش را هم تجزیه و تحلیل کرده و در اختیار علاقه‌مندان به حماسه‌های ملی و میهنی قرار دهم.

در پایان جا دارد از زحمات دلسوزانه دکتر محمدرضا خاکی که راهنمایی‌هایش چراغ راهم بود و آقای حسن حسین‌زاده که کار ویرایش کتاب را عهده‌دار بود و همچنین از مدیریت انتشارات راه سبحان آقای جهان‌شاه خسروی و آقای نوروزی مدیر انتشارات وزین آنزان که مشوق اصلی در چاپ این کتاب بود کمال تشکر و قدردانی را داشته باشم.

مجید امرایی تیر ماه ۱۳۸۲